

# infoDOK

## Raport o dokumentach

II kwartał 2011 r.



Patronat honorowy:



Patronat:



Współpraca:



Organizator:



[www.DokumentyZastrzezone.pl](http://www.DokumentyZastrzezone.pl)

# Uczestnicy Kampanii Informacyjnej Systemu DOKUMENTY ZASTRZEŻONE:

## Banki przyjmujące zastrzeżenia od wszystkich osób:



## Banki przyjmujące zastrzeżenia od swoich Klientów:

**Toyota Bank**

[www.toyotabank.pl](http://www.toyotabank.pl)

## Partnerzy:



W Systemie **DOKUMENTY ZASTRZEŻONE** uczestniczą prawie wszystkie polskie banki oraz szereg innych firm i instytucji.

Pokazane powyżej logotypy banków przedstawiają wybranych Uczestników Systemu, którzy przystąpili do **społecznej Kampanii Informacyjnej promującej System zapewniający bezpieczeństwo naszej tożsamości**. Ich szczególne potraktowanie w niniejszym materiale jest wyrazem **podziękowania ze strony Związku Banków Polskich** za wkład w promocję idei zabezpieczenia nas wszystkich przed przestępstwami z wykorzystaniem kradzionych dokumentów.

Kampanii patronuje **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Policja** oraz **Federacja Konsumentów**.

[www.DokumentyZastrzezone.pl](http://www.DokumentyZastrzezone.pl)

# infoDOK

## Raport o dokumentach

II kwartał 2011 - 6. edycja

### Spis treści:

Wstęp .....	2
Raport w liczbach .....	3
W skrócie: Zgubiłem lub ukradziono mi dokumenty - co mam zrobić? .....	4
Kampania Informacyjna Systemu DOKUMENTY ZASTRZEŻONE .....	4
Liczba zastrzeżonych dokumentów tożsamości .....	5
Liczba zastrzeżonych dokumentów tożsamości oraz ogólna liczba przestępstw .....	6
Łączna liczba i kwota udaremnionych prób wyłudzeń kredytów .....	7
Średnia kwota udaremnionej próby wyłudzenia kredytu .....	8
Liczba udaremnionych prób wyłudzeń - wg. województw .....	9
Łączna kwota udaremnionych prób wyłudzeń - wg. województw .....	10
Największe kwoty prób wyłudzeń kredytów .....	11
„Bezpieczne wakacje” - konferencja prasowa ZBP .....	12
Opinia eksperta: Protekcja dokumentów... potrzebna od zaraz .....	14
Prawdziwe historie .....	16



## Wstęp

Szanowni Państwo,

to już szóste wydanie Raportu o dokumentach infoDOK. Szczegółowe analizy obejmują tym razem głównie **II kwartał 2011 r.** w porównaniu do analogicznego okresu sprzed 12 miesięcy.

Na koniec marca 2011 r. wielkość Centralnej Bazy Danych Systemu DZ wynosiła 973.721 szt. W ostatnim kwartale baza wzrosła o 26.991 dokumentów (str. 10). **Wielkość bazy przekroczyła tym samym milion sztuk i wynosi dokładnie 1.000.712 (str. 5).**

W Polsce głównymi dokumentami tożsamości są dowody osobiste i paszporty. Jednak w praktyce, powszechnie stosowane są m.in. prawa jazdy, a nawet karty płatnicze, na których znajduje się imię i nazwisko. Z tego powodu raport infoDOK uwzględnia także te "dokumenty".

Korzystając z okazji przypominamy, że **warto sprawdzić swoje dokumenty pod kątem ich terminu ważności.** Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji przypomina, że dowody osobiste wydane w 2001 r. tracą ważność w tym roku. Podobnie jest z dowodami wydanymi osobom niepełnoletnim w 2006 roku (na okres 5 lat).

**Niezmiernie ważne jest przypomnienie, że przy wymianie dowodu osobistego lub innego dokumentu na nowy** (niezależnie od tego, czy z powodu utraty ważności dokumentu, czy np. zmieniamy adresu zameldowania) **warto ten stary zastrzec w Systemie DZ.** Przez lata ich używania zdarza się wiele momentów, w których ktoś ma okazję skopiowania danych (np. numer seryjny) i może to wykorzystać do stworzenia „fatszywek” z częściowo prawdziwymi danymi. Zastrzeżenie likwidowanego dokumentu pozwoli nam spać znacznie spokojniej.

Wróćmy jednak do raportu. Ostatnie miesiące potwierdzają zjawisko obserwowane od kilku kwartałów. **Utrzymuje się wysoki poziom łącznych kwot prób wyłudzeń kredytów, przy mniejszej liczbie takich przypadków** (w porównaniu do lat 2008, 2009 oraz I połowy 2010 r.). Po rekordowych danych z IV kwartału 2010 r. ostatnie trzy miesiące były spokojniejsze, jednak mimo tego osiągnięto drugi wynik w historii prowadzonych badań – niemal **150 mln złotych** (str. 7). Nadal zdarza się wiele prób wyłudzeń na bardzo wysokie kwoty (str. 11), spośród nich najwyższą był wniosek na 20,3 mln złotych (11 maja 2011 r., woj. opolskie).

Obserwując informacje o spadku przestępczości z wykorzystaniem cudzych i sfalszowanych dokumentów podanymi przez Komendę Główną Policji (str. 6) mieliśmy nadzieję, na korzystny trend spadkowy w tym zakresie. Niestety na to musimy jeszcze trochę poczekać.

Polecam Państwu także lekturę części opisowej Raportu. Prezentujemy kolejny **artykuł p. Henryka Kościńskiego** (str. 14), informacje o **poradniku ZBP „Bezpieczne wakacje naszych finansów”** (str. 12) oraz krótkie opisy prawdziwych zdarzeń związanych z wykorzystywaniem cudzej tożsamości pochodzących z kronik policyjnych (str. 16).

Zapraszam do lektury Raportu infoDOK.

**Grzegorz Kondak**  
Centrum Prawa Bankowego i Informacji,  
Związek Banków Polskich



## Raport w liczbach

<b>1 000 712</b>	<b>Wielkość Centralnej Bazy Danych Systemu DZ, na koniec II kwartału 2011 r. (dokumenty tożsamości)</b>
<b>26 991</b>	<b>Liczba zastrzeżonych dokumentów tożsamości w II kwartale 2011 r.</b>
<b>1 831</b>	<b>Liczba udaremnionych prób wyłudzeń kredytów w II kwartale 2011 r.</b>
<b>149 976 722 zł</b>	<b>Łączna kwota udaremnionych prób wyłudzeń kredytów w II kwartale 2011 r.</b>
<b>31 358 zł</b>	<b>Średnia kwota udaremnionych prób wyłudzeń kredytów w II kwartale 2011 r.</b>
<b>20 300 045 zł</b>	<b>Kwota największej udaremnionej próby wyłudzenia kredytu w II kwartale 2011 r. (woj. opolskie)</b>



## W skrócie: Zgubiłem lub ukradziono mi dokumenty - co mam zrobić?

**"Zgubiłem dokumenty", "zgubiłem dowód osobisty", "ukradli mi paszport", "zgubiłem prawo jazdy" - gdy znajdują się Państwo w takiej sytuacji, należy jak najszybciej:**

- 1. Powiadomić oddział banku**, w którym posiadamy rachunek lub którego jesteśmy stałym klientem (albo, gdy nie mamy konta bankowego, iść do banku, który przyjmuje zastrzeżenia nie tylko od swoich klientów - aktualna lista [www.DokumentyZastrzezone.pl](http://www.DokumentyZastrzezone.pl)) - tak postępujemy zarówno w przypadku zwykłego zgubienia, jak i utraty dokumentu w wyniku kradzieży. Powiadomienie polega na złożeniu wniosku o zastrzeżenie dokumentu - dyspozycja jest potrzebna, aby bank wpisał zastrzeżenie do Centralnej Bazy Danych Systemu DZ.
- 2. Powiadomić najbliższą jednostkę policji** - jeśli dokument został utracony w wyniku kradzieży.
- 3. Zawiadomić najbliższy organ gminy lub placówkę konsularną** i wyrobić nowy dokument. Informacje dotyczące konieczności zawiadomienia organu gminy znajdują się na stronie internetowej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji - [www.mswia.gov.pl](http://www.mswia.gov.pl).

**System DOKUMENTY ZASTRZEŻONE** to ogólnopolski system zastrzegania skradzionych i zagubionych dokumentów tożsamości chroniący przed wyłudzeniami z ich użyciem.

Informacje z jednego banku, poprzez System DZ są błyskawicznie przekazywane do wszystkich banków i instytucji korzystających z Systemu. Na życzenie klienta może być wydane pisemne potwierdzenie przyjęcia dyspozycji.

## Kampania Informacyjna Systemu DOKUMENTY ZASTRZEŻONE

Kampania Informacyjna Systemu DOKUMENTY ZASTRZEŻONE rozpoczęła się 16 lipca 2008 r.

Celem Kampanii jest poszerzenie w społeczeństwie wiedzy o możliwościach oraz potrzebie zastrzegania utraconych dokumentów tożsamości, bowiem ogólna wiedza w tym zakresie przed rozpoczęciem projektu była zbyt ograniczona.

Zastrzegać utracone dokumenty powinniśmy wszyscy - niezależnie od tego, czy jesteśmy już klientami jakiegoś banku, czy też nigdy z usług bankowych nie korzystaliśmy

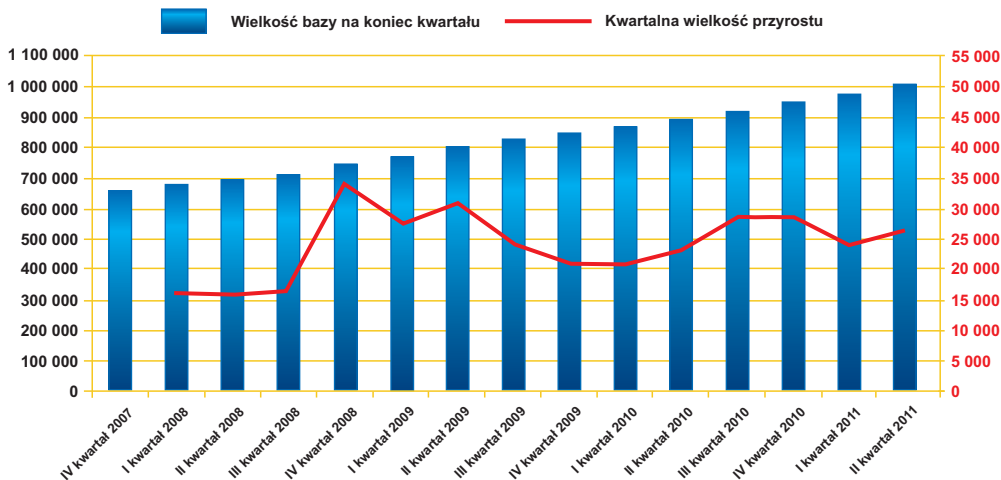
**Kampania obejmuje promocję Systemu w aspekcie korzyści i bezpieczeństwa osób, które utraciły dokumenty tożsamości.** Inicjatywa ma przede wszystkim szerzej informować społeczeństwo o tym, że istnieje możliwość uniknięcia szeregu przykrych konsekwencji mogących powstać w wyniku utraty dokumentów. Z tą informacją należy dotrzeć do jak największego grona pełnoletnich osób, bez względu na to czy są Klientami Banków, czy też nie.

### Główne hasła i symbol Kampanii

Symbolem akcji jest muszla z perłą. Główne hasła: "Utraciłeś dokumenty? Nie ryzykuj! Zastrzeż je w banku!" oraz "Chroń najcenniejszy skarb - swoją tożsamość".



## Liczba zastrzeżonych dokumentów tożsamości: IV kwartał 2007 - II kwartał 2011



Znaczny wzrost liczby zastrzeganych dokumentów widoczny od IV kwartału 2008 roku jest efektem rozpoczęcia Kampanii Informacyjnej Systemu DOKUMENTY ZASTRZEŻONE.

**W Polsce podstawowymi dokumentami potwierdzającymi tożsamość są dowody osobiste oraz paszporty.** Jednak w praktyce, w tym celu powszechnie stosowane są np. prawa jazdy, książeczki wojskowe lub nawet karty płatnicze, na których wydrukowane jest imię i nazwisko. Z tego powodu w podawanych w niniejszym raporcie danych o zastrzeżeniach uwzględniane są także te „dokumenty”.

Ilekoć w niniejszym raporcie jest mowa o liczbie zastrzeżonych dokumentów tożsamości dane te dotyczą następujących rodzajów dokumentów:

- ✓ dowody osobiste,
- ✓ paszporty,
- ✓ prawa jazdy,
- ✓ książeczki wojskowe,
- ✓ książeczki marynarskie,
- ✓ karty pobytu,
- ✓ dokumenty zagraniczne,
- ✓ dowody rejestracyjne,
- ✓ karty płatnicze.

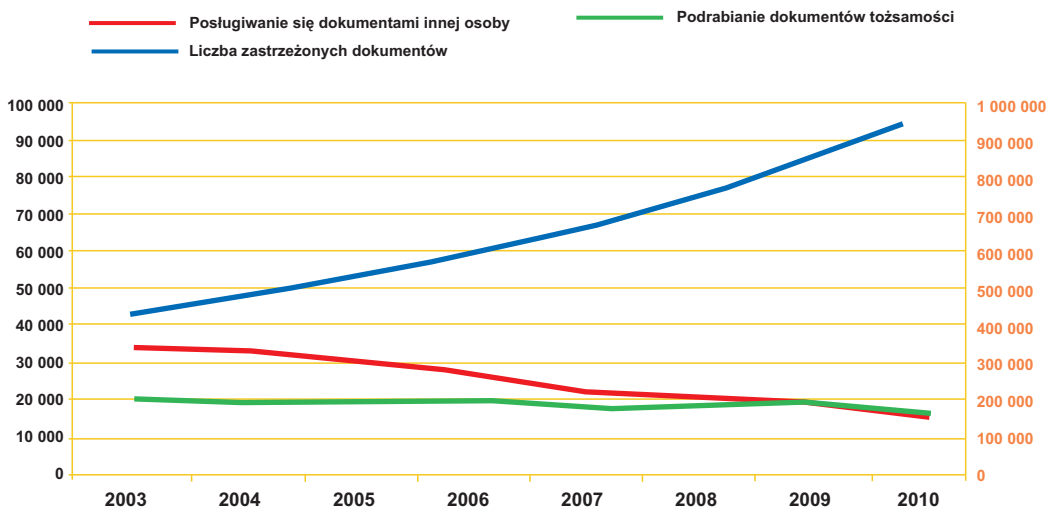
Kwartał	Wielkość bazy na koniec kwartału	Kwartalna wielkość przyrostu
IV kwartał 2007	661 083	
I kwartał 2008	677 189	16 106
II kwartał 2008	693 202	16 013
III kwartał 2008	709 827	16 625
IV kwartał 2008	743 894	34 067
I kwartał 2009	771 767	27 873
II kwartał 2009	802 835	31 068
III kwartał 2009	827 129	24 294
IV kwartał 2009	848 205	21 076
I kwartał 2010	869 111	20 906
II kwartał 2010	892 616	23 505
III kwartał 2010	921 318	28 702
IV kwartał 2010	950 095	28 777
I kwartał 2011	973 721	23 626
II kwartał 2011	1 000 712	26 991

Źródło: ZBP

Odpowiadając na pojawiające się z Państwa strony pytania informujemy, że **samych dowodów osobistych i paszportów w bazie danych Systemu DZ znajduje się 661.201 szt.** (dane na koniec czerwca 2011 r.)



## Liczba zastrzeżonych dokumentów tożsamości oraz ogólna liczba przestępstw dot. dokumentów

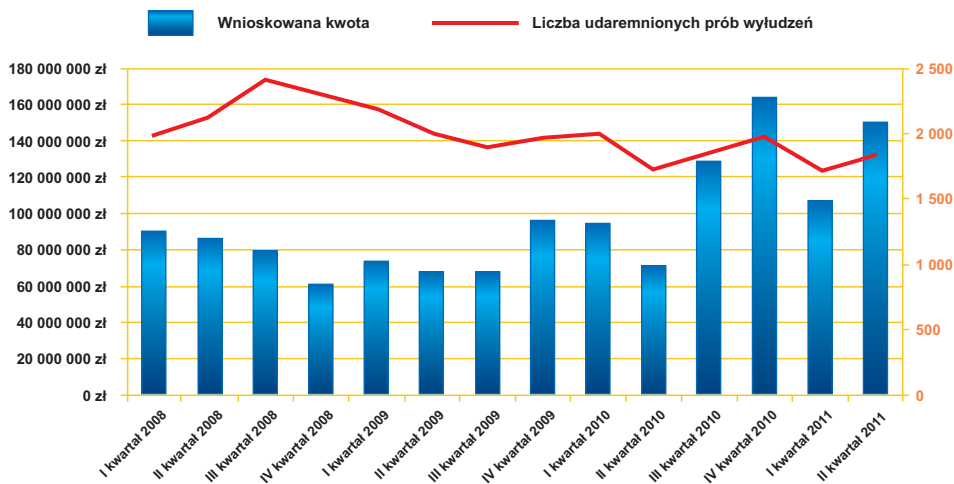


Rok	Posługiwanie się dokumentami innej osoby	Podrabianie dokumentów tożsamości	Liczba zastrzeżonych dokumentów
2003	33 775	20 949	436 779
2004	33 350	19 358	480 006
2005	30 391	19 937	530 863
2006	27 322	19 217	590 694
2007	22 087	18 319	661 083
2008	19 729	17 340	743 894
2009	18 854	17 804	848 205
2010	16 155	16 427	950 095

Źródło: [www.policja.pl](http://www.policja.pl), ZBP



## Łączna liczba i kwota udaremnionych prób wyludzeń kredytów: I kwartał 2008 - II kwartał 2011

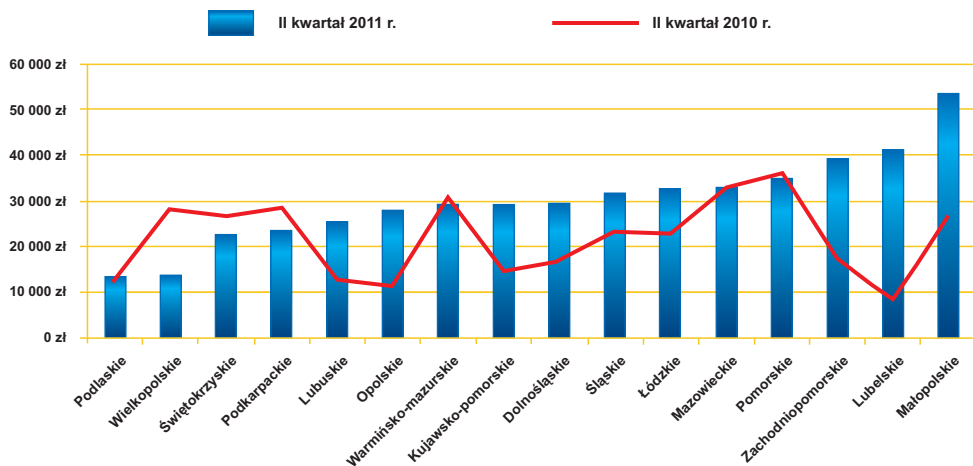


Kwartał	Wnioskowana kwota	Liczba udaremnionych prób wyludzeń
I kwartał 2008	90 306 120	1 964
II kwartał 2008	85 876 991	2 125
III kwartał 2008	79 862 205	2 412
IV kwartał 2008	61 521 383	2 305
I kwartał 2009	73 412 811	2 194
II kwartał 2009	67 524 894	1 996
III kwartał 2009	68 239 738	1 901
IV kwartał 2009	96 380 239	1 965
I kwartał 2010	94 689 393	1 988
II kwartał 2010	71 336 265	1 720
III kwartał 2010	128 553 427	1 865
IV kwartał 2010	163 496 138	1 984
I kwartał 2011	106 875 157	1 714
II kwartał 2011	149 976 722	1 831

Źródło: Opracowanie ZBP, na podstawie danych BIK

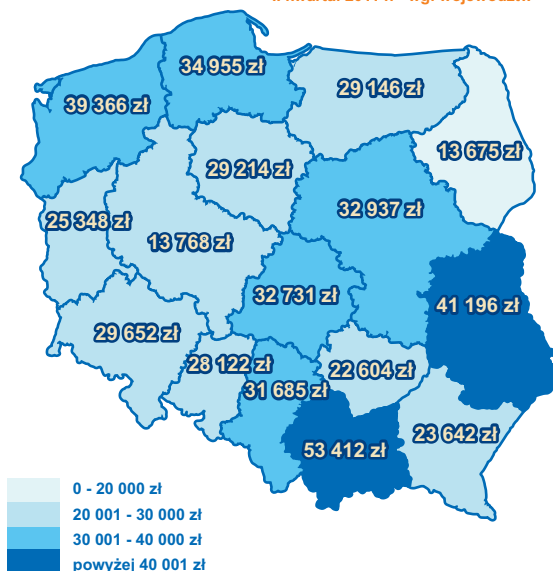


## Średnia kwota udaremnionych prób wyłudzeń kredytów: II kwartał 2010/2011 r. - wg. województw



Województwo	II kw. 2010 r.	II kw. 2011 r.
Podlaskie	12 366 zł	13 675 zł
Wielkopolskie	28 217 zł	13 768 zł
Świętokrzyskie	27 028 zł	22 604 zł
Podkarpackie	28 520 zł	23 642 zł
Lubuskie	12 668 zł	25 348 zł
Opolskie	11 383 zł	28 122 zł
Warmińsko-mazurskie	30 609 zł	29 146 zł
Kujawsko-pomorskie	14 782 zł	29 214 zł
Dolnośląskie	16 957 zł	29 652 zł
Śląskie	23 461 zł	31 685 zł
Łódzkie	23 294 zł	32 731 zł
Mazowieckie	32 463 zł	32 937 zł
Pomorskie	36 053 zł	34 955 zł
Zachodniopomorskie	17 364 zł	39 366 zł
Lubelskie	8 375 zł	41 196 zł
Małopolskie	25 936 zł	53 412 zł
<b>Średnia dla Polski</b>	<b>23 973 zł</b>	<b>31 358 zł</b>

II kwartał 2011 r. - wg. województw

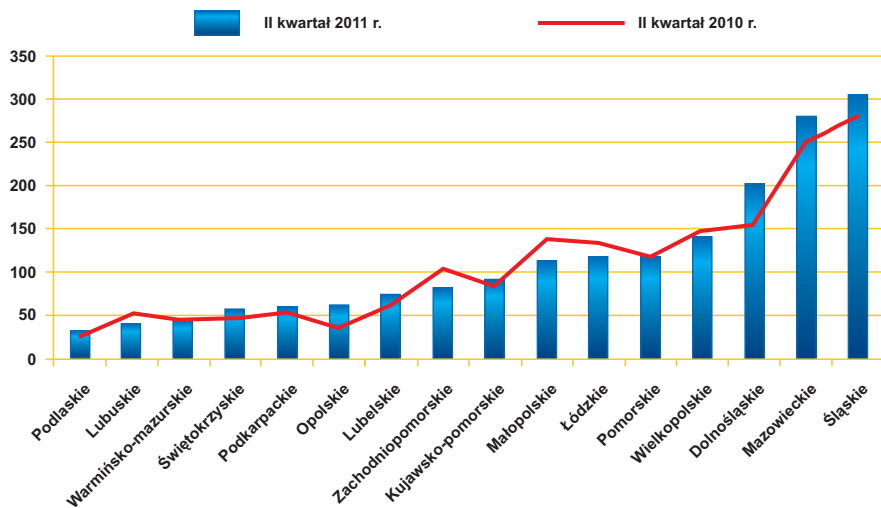


Źródło: Opracowanie ZBP, na podstawie danych BIK

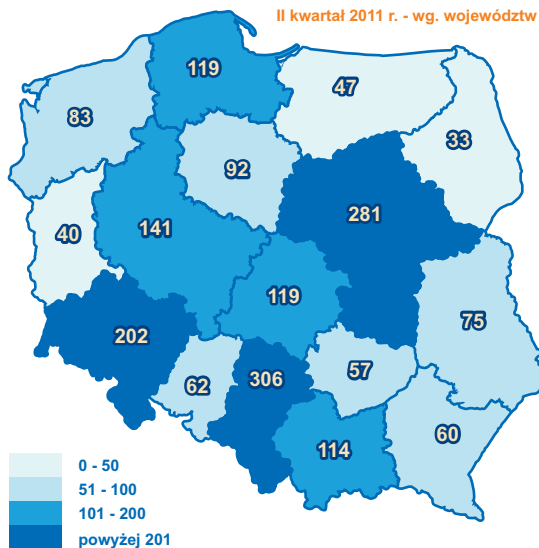
Przy wyliczeniu zostały odrzucone najbardziej ekstremalne wyniki (największe kwoty przekraczające 0,5 mln zł.), które mogły w znaczny sposób wpłynąć na średnią kwotę udaremnionych prób wyłudzeń w poszczególnych województwach.



## Liczba udaremnionych prób wyludzeń: II kwartał 2010/2011 r. - porównanie wg. województw

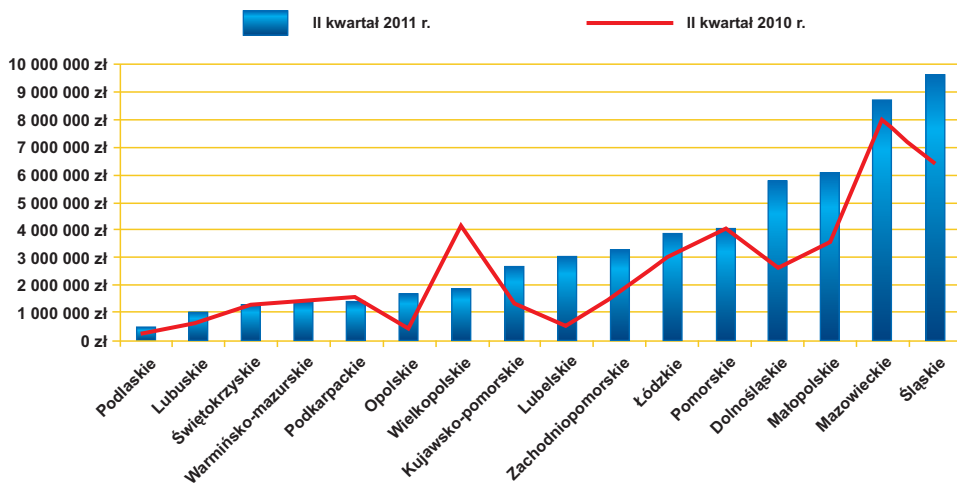


Województwo	II kw. 2010 r.	II kw. 2011 r.
Podlaskie	24	33
Lubuskie	52	40
Warmińsko-mazurskie	46	47
Świętokrzyskie	47	57
Podkarpackie	53	60
Opolskie	35	62
Lubelskie	60	75
Zachodniopomorskie	102	83
Kujawsko-pomorskie	83	92
Małopolskie	137	114
Łódzkie	135	119
Pomorskie	114	119
Wielkopolskie	149	141
Dolnośląskie	153	202
Mazowieckie	250	281
Śląskie	280	306
<b>Średnia dla Polski</b>	<b>108</b>	<b>114</b>



Źródło: Opracowanie ZBP, na podstawie danych BIK

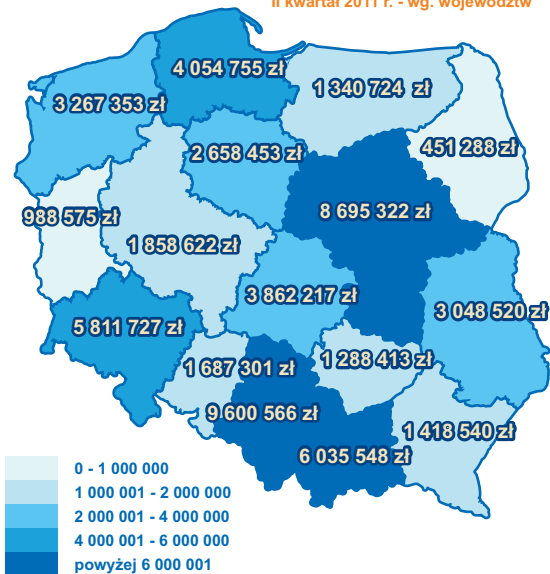
## Łączna kwota udaremnionych prób wyludzeń: II kwartał 2010/2011 r. - wg. województw



Województwo	II kw. 2010 r.	II kw. 2011 r.
Podlaskie	296 792 zł	451 288 zł
Lubuskie	658 749 zł	988 575 zł
Świętokrzyskie	1 270 323 zł	1 288 413 zł
Warmińsko-mazurskie	1 408 001 zł	1 340 724 zł
Podkarpackie	1 511 584 zł	1 418 540 zł
Opolskie	398 406 zł	1 687 301 zł
Wielkopolskie	4 091 511 zł	1 858 622 zł
Kujawsko-pomorskie	1 226 920 zł	2 658 453 zł
Lubelskie	502 473 zł	3 048 520 zł
Zachodniopomorskie	1 753 796 zł	3 267 353 zł
Łódzkie	3 121 401 zł	3 862 217 zł
Pomorskie	3 929 733 zł	4 054 755 zł
Dolnośląskie	2 594 400 zł	5 811 727 zł
Małopolskie	3 527 359 zł	6 035 548 zł
Mazowieckie	7 985 794 zł	8 695 322 zł
Śląskie	6 381 396 zł	9 600 566 zł

Średnia dla Polski	2 541 165 zł	3 504 245 zł
--------------------	--------------	--------------

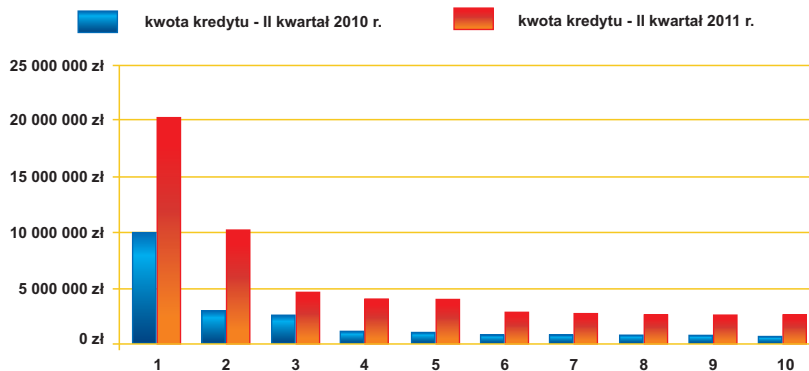
II kwartał 2011 r. - wg. województw



Źródło: Opracowanie ZBP, na podstawie danych BIK



## Największe kwoty prób wyłudzeń kredytów: II kwartał 2010/2011 r.



Województwo	Kwota kredytu - II kwartał 2011 r.
Opolskie	20 300 045 zł
Pomorskie	10 183 500 zł
Mazowieckie	4 700 000 zł
Mazowieckie	4 000 000 zł
Mazowieckie	4 000 000 zł
Dolnośląskie	2 902 060 zł
Wielkopolskie	2 800 000 zł
Mazowieckie	2 700 000 zł
Mazowieckie	2 606 058 zł
Mazowieckie	2 600 000 zł

Województwo	Kwota kredytu - II kwartał 2010 r.
Śląskie	10 000 000 zł
Pomorskie	3 040 125 zł
Śląskie	2 684 827 zł
Łódzkie	1 221 960 zł
Śląskie	1 055 734 zł
Mazowieckie	900 000 zł
Mazowieckie	850 000 zł
Śląskie	800 000 zł
Zachodniopomorskie	800 000 zł
Pomorskie	750 000 zł

Źródło: Opracowanie ZBP, na podstawie danych BIK

## „Bezpieczne wakacje” - konferencja prasowa Związku Banków Polskich



ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

REPREZENTUJĄC BANKI. SŁUŻYMY KLIENTOM



21 czerwca 2011 w Klubie Bankowca odbyła się konferencja prasowa, na której Związek Banków Polskich zaprezentował pierwszą edycję poradnika „Bezpieczne wakacje naszych finansów”.

Poradnik porusza kwestie szczególnie istotne w okresie wakacyjnym, sugeruje aby w trakcie urlopu zwrócić uwagę na karty płatnicze i dokumenty, pozwoli to na spokojny wypoczynek. Większość niebezpiecznych sytuacji w trakcie wakacji prowokujemy sami, 16% badanych nosi przy sobie zapisany kod PIN i korzysta z niego w trakcie dokonywania transakcji.

Banki stale informują klientów o podstawowych zasadach bezpieczeństwa związanych z korzystaniem z kart płatniczych i kredytowych. Niestety, jak pokazują badania przygotowane przez TNS Pentor na zlecenie Związku Banków Polskich wiele z nich jest łamanych. Zastosowanie tylko kilku porad zawartych w przygotowanym przez ekspertów ZBP poradniku z całą pewnością pozwoli w pełni cieszyć się spokojnym wypoczynkiem.



„Okres wakacyjny to czas, w którym jesteśmy szczególnie narażeni na utratę lub kradzież dokumentów oraz kart płatniczych, a tym samym możemy stać się ofiarami przestępstwa. W kurortach panuje duży tłok, jesteśmy bardziej rozluźnieni, nie zwracamy uwagi na portfele i dokumenty – to sytuacje, które prowokują potencjalnych przestępców do działania. Zachowanie zdrowego rozsądku eliminuje jednak większość zagrożeń. Warto zwrócić na to uwagę, aby urlop był faktycznie czasem spokojnego wypoczynku.” – mówi **Krzysztof Pietraszkiewicz, Prezes Związku Banków Polskich.**

Blisko co trzeci posiadacz karty wpisując kod PIN w terminalu lub bankomacie nie dba o odpowiednie jego ukrycie przed innymi osobami, a aż 16 proc. badanych posiada zapisany numer PIN na karcie płatniczej lub innych noszonych przy sobie przedmiotach, tyle samo badanych sprawdza przy transakcji czy wpisywany numer PIN jest właściwy.

W przypadku, kiedy dojdzie do utraty karty należy niezwłocznie skontaktować się z bankiem lub organizacją, która ją wydała. W tym celu należy skontaktować się z dostępnym przez 24 h centrum autoryzacji kart. Numer centrum otrzymują Państwo razem z przesyłką zawierającą kartę. Warto go wpisać do swojego telefonu komórkowego np. pod pozycją karty\_nazwa.



Źródło: Związek Banków Polskich





„Nie tylko kradzież kart płatniczych, ale również kradzież dokumentów tożsamości może narazić ich posiadacza na duże straty materialne. Skradzione dokumenty mogą zostać wykorzystane do wyłudzenia kredytów, dokonywania zakupów z odroczoną płatnością, kradzieży wypożyczanych przedmiotów, podpisywania umów najmu w celu kradzieży dobytku lub unikania opłat. Dlatego tak ważne jest zastrzeżenie utraconych dokumentów w banku.” – podkreśla **Grzegorz Kondek ze Związku Banków Polskich**, koordynujący prace społecznej Kampanii Informacyjnej Systemu Dokumenty Zastrzeżone.

Uniknięcie wymienionego wyżej ryzyka jest jak najbardziej możliwe, aby się przed nimi ustrzec w przypadku utraty dokumentów należy wykonać trzy kroki. Po pierwsze jak najszybciej zastrzec je w Systemie Dokumenty Zastrzeżone ([www.DokumentyZastrzezone.pl](http://www.DokumentyZastrzezone.pl)) – w Systemie uczestniczą wszystkie banki w Polsce oraz szereg innych firm i instytucji. Po drugie trzeba koniecznie powiadomić policję (w sytuacji, gdy utrata nastąpiła w kradzieży lub innego przestępstwa) i po trzecie zawiadomić najbliższy organ gminy lub placówkę konsularną i wyrobić nowy dokument.

Wystarczy zastrzec utracony dokument w jednym banku, a dane te zostaną automatycznie przekazane do wszystkich banków i innych uczestników Systemu DZ. Co ważne, dokumenty zastrzegają nie tylko osoby korzystające z usług bankowych – mogą i powinni to robić wszyscy, także ci, którzy nigdy nie posiadali własnego rachunku bankowego (oni bowiem, jako osoby, o których banki nie miały wcześniej żadnej wiedzy, są najczęstszymi ofiarami oszustów).

W trakcie wakacji powinniśmy również pamiętać o bezpieczeństwie naszych dzieci i ich spokojnym wypoczynku. Przez wiele lat tradycyjnym sposobem zaopatrywania dzieci przed wyjazdem było przekazanie im znacznych środków finansowych, tak aby wystarczyły na całą wycieczkę. Takie podejście ma kilka istotnych wad. Po pierwsze jeśli dziecko zgubi portfel lub ktoś go ukradnie traci wszystkie środki, po drugie skuszone wysokością posiadanych kwot może wydać je zbyt szybko.



„Rodzicom można śmiało polecić założenie konta dla swoich pociech. Banki oferują szereg propozycji dla dzieci, które wskazane wyżej wady eliminuje. Rodzice mogą kontrolować wysokość jednorazowych lub dziennych wydatków z domu poprzez system e-bankingu. Nie ma również problemu z różnymi walutami i koniecznością wymiany przed wyjazdami. W przypadku gdy zabraknie środków można je łatwo uzupełnić kolejnym przelewem.” – dodaje **Mieczysław Groszek, Wiceprezes ZBP**.

Wyjeżdżając na wakacje powinniśmy również zadbać o to, aby wszystkie płatności o terminach zapadalności do końca naszego urlopu były zapłacone. Dzięki temu na pewno unikniemy problemów i karnych odsetek po powrocie. Jeśli korzystamy ze zleceń stałych pamiętajmy o zabezpieczeniu odpowiedniego poziomu środków na koncie, aby mógł on zostać poprawnie wykonany.

Pełna wersja poradnika „**Bezpieczne wakacje dla naszych finansów**” dostępna jest na stronie [www.zbp.pl](http://www.zbp.pl)

Więcej informacji dotyczących bezpieczeństwa płatności w trakcie wakacji znajduje się na stronie [www.zbp.pl/bezpieczny\\_bank](http://www.zbp.pl/bezpieczny_bank)

Źródło: Związek Banków Polskich



## Opinia eksperta

## Protekcja dokumentów...potrzebna od zaraz



**Wszystkie dokumenty mające znaczenie prawne powinny mieć zabezpieczenia techniczne gwarantujące ich oryginalność.**

**Henryk Kościński**

Na co dzień nie wszyscy mamy kontakt z przejawami przestępczości gospodarczej. Dla wielu z nas ona nie istnieje. Nie widzimy jej. Pieniądże giną dyskretnie. Czasami – ludzie. Również dyskretnie. Ale tego nie widać na ulicy. Zyski z przestępczości ekonomicznej znikają w przestępczych mieszkach. Nigdy za ich przyczyną nie powstanie dobro publiczne.

Ukryty charakter tego typu przestępczości i brak widowiskowych akcji organów powołanych do ich ścigania powoduje, że często tego rodzaju problematyka nie jest publicznie nagłaśniana, a wnioski wyciągane. Żmudne i długotrwałe oraz kosztowne śledztwa nie są hitami informacyjnymi. Nie są newsami. Dlatego w odbiorze publicznym tego rodzaju problematyka spada z codziennej wokandy.

Jednak rzeczywistość jest znacznie poważniejsza. Przestępczość gospodarcza, szczególnie ta oparta na fałszywych dokumentach, rozwija się planowo i systematycznie, w przyzwyczajonym tempie, które zadawała podziemie gospodarcze.

Profesor Jerzy Wójcik, pisząc na temat fałszerstw dokumentów publicznych, przypomina znaną w kryminalistyce zasadę, że fałszowanie dokumentów to czynność przygotowawcza do poważnego oszustwa, które prędzej czy później, może uderzyć w każdego z nas.<sup>1</sup> Również prof. Hubert Kotecki z Uniwersytetu w Poznaniu alarmuje od wielu lat: *Dokumenty spełniają rolę najważniejszego narzędzia przestępstwa, za pomocą którego można popełnić kilkadziesiąt rodzajów przestępstw gospodarczych bez uruchamiania jakiegokolwiek działalności produkcyjno-handlowo-usługowej.*<sup>2</sup> Natomiast dr Justyna Karąźniewicz po przeanalizowaniu ponad 800 spraw karnych dotyczących oszustw kredytowych uświadamia nam m.in. również i to, że fałszywe dokumenty odgrywają zasadniczą rolę w przestępczości dokonywanej na szkodę banków.<sup>3</sup> A przecież przestępstwa na szkodę tych podmiotów to tylko fragment z szeroko pojętej problematyki dotyczącej przestępczości o charakterze gospodarczym, która istnieje w naszym kraju.

### **Czy można zlikwidować przestępczość gospodarczą, która opiera się na fałszywych dokumentach?**

Wydaje się, że tak jak w przypadku innych rodzajów zdarzeń kryminalnych, nie jest to możliwe. Można jednak zdecydowanie ograniczyć zarówno skalę oraz skutki tej aktywności. Można zdecydowanie zmniejszyć dochody płynące z działalności przestępczej.



1. J. Wójcik, *Fałszerstwa dokumentów publicznych. Poradnik praktyczny*, wyd. TWIGGER, Warszawa 2005.

2. H. Kotecki, *Techniczno-kryminalistyczne badania autentyczności dokumentów publicznych*, Materiały I Konferencji, Wydawnictwo Poznańskie, Poznań 2003.

3. J. Karąźniewicz, *Bankowe oszustwa kredytowe. Aspekty normatywne, kryminologiczne i polityczno-kryminalne*, wyd. TNOiK, Toruń 2005.



Od wielu lat przedstawiciele nauki, eksperci i specjaliści zajmujący się przestępczością gospodarczą, a także uznani producenci dokumentów i banknotów<sup>4</sup> oraz praktycy życia gospodarczego i prawno-finansowego sygnalizują potrzebę wprowadzenia odpowiednich regulacji prawnych, które wyeliminują z obrotu publicznego dokumenty, które nie spełniają norm cywilizacyjnych. Brak standardów prawno-technicznych w tym zakresie powoduje dowolność w procesie ich projektowania, protekcji i produkcji oraz dystrybucji.<sup>5</sup> W efekcie wiele transakcji dokonywanych jest na kartkach papieru, które nie wiadomo skąd się pojawiły, kto je sporządził, kto odpowiada za zgodność ich treści ze stanami faktycznymi. Nie wiadomo też, kto i jak ma je weryfikować, zarówno pod względem ich oryginalności, jak i autentyczności. Dlatego oprócz postulatu wprowadzenia ustawowego obowiązku technicznego zabezpieczania dokumentów,<sup>6</sup> uzupełniany jest on propozycją wprowadzenia obowiązku weryfikacji technicznych cech zabezpieczających ich oryginalność przez wszystkich, którzy podejmują na ich podstawie tysiące decyzji natury prawnej, finansowej i gospodarczej. Sam podpis w pieczętce imiennej nie jest już żadnym zabezpieczeniem.



Czy wyobrażacie sobie Państwo, żeby w obiegu gotówkowym funkcjonowały banknoty, które nie mają technicznych zabezpieczeń gwarantujących ich oryginalność i autentyczność oraz żeby ich nikt nie weryfikował?

Nie inaczej jest z innymi dokumentami. Musimy nauczyć się eliminować z naszego życia prawnego, finansowego i gospodarczego przyczyny, które powodują straty, które – jak pisze profesor Kołdecki<sup>7</sup> – osiągają rozmiary niewyobrażalne dla przeciętnego obywatela. Dlatego należy dążyć do tego, żeby **dokumenty mające znaczenie prawne miały odpowiednie zabezpieczenia techniczne gwarantujące ich oryginalność uniemożliwiającą fałszerstwo materialne oraz pozwalające na identyfikację ich wystawcy.**

Wprowadzenie zabezpieczeń technicznych do szeroko rozumianych dokumentów oraz obowiązku ich weryfikacji powinno pozwolić na uczynienie pierwszego zasadniczego kroku w walce z przestępczością gospodarczą. Musimy przyjąć do wiadomości, że skuteczne zwalczanie wszelkiej patologii należy zacząć od eliminacji przyczyn, które pozwalają na jej rozwój. W przestępczości ekonomicznej, kryjącej się za fałszywymi dokumentami, jednym z pierwszych działań prewencyjnych jest prawne zobowiązanie podmiotów gospodarczych do posługiwania się dokumentami należycie zaprojektowanymi, zabezpieczonymi i wyprodukowanymi, których dystrybucja będzie podlegała pełnemu nadzorowi, oraz zobowiązanie użytkowników tych dokumentów do weryfikacji ich oryginalności i autentyczności.

**Podziel się swoją opinią:** [Henryk.Koscinski@nbp.pl](mailto:Henryk.Koscinski@nbp.pl)

**Autor artykułu jest  
Naczelnikiem Wydziału w O/O NBP w Gdańsku**

4. Por. M. Goc, O potrzebie uregulowań prawno-organizacyjnych problematyki dokumentów publicznych, „Człowiek i Dokumenty”, nr 13, wyd. PWPW, Warszawa 2009.

5. Zob. J. Banaś, Od redakcji, „Człowiek i Dokumenty”, nr 16 i 19, wyd. PWPW, Warszawa 2010.

6. J. Widacki, Zapytanie poselskie Nr 2500/2008 skierowane do MSWiA w sprawie ustawy regulującej zabezpieczenie dokumentów, hierarchie dokumentów ważnych dla interesów państwa, w tym bezpieczeństwa, oraz określenie technik i sposobu ich zabezpieczenia, zasad i trybu emisji.

7. H. Kołdecki, Wstęp. Techniczno-kryminalistyczne badania autentyczności dokumentów publicznych. Materiały V Konferencji, Wydawnictwo Poznańskie 2005.



## Prawdziwe historie

### Chcieli wyłudzić kredyt hipoteczny

środa, 13 maja 2011

Policjanci z piaseczyńskiej komendy zatrzymali na gorącym uczynku usiłowania wyłudzenia kredytu hipotecznego czterech mężczyzn. Ireneusz S., na podstawie sfałszowanych dokumentów, chciał uzyskać kredyt w wysokości 290 tys. złotych. Wraz z nim zatrzymano jego trzech współników: Roberta Z., Filipa P. i Dawida R.

Policjanci z wydziału do walki z przestępczością gospodarczą piaseczyńskiej komendy, realizując czynności operacyjne, uzyskali informację o próbie wyłudzenia kredytu, do którego miało dojść w jednym z banków na terenie Piaseczna. Funkcjonariusze podjęli działania mające na celu udaremnienie transakcji.

O wyznaczonej godzinie, kiedy „kredytobiorcy” mieli zjawić się w banku, policjanci przygotowali zasadzkę. Kiedy 27-letni Ireneusz S. przyszedł do placówki podpisać umowę kredytową, został zatrzymany. Operacyjni zatrzymali też jego współników: 46-letniego Roberta S., 26-letniego Filipa P. i 34-letniego Dawida R.

Jak się okazało, złożone w banku dokumenty kredytowe na zakup mieszkania były sfałszowane, a na ich podstawie mężczyzna próbował wyłudzić kredyt o wysokości 290 tys. złotych. Policjanci nie dopuścili do wypłaty gotówki.

290 tys. złotych pozostało w bankowym sejfie, a mężczyźni trafili do policyjnego aresztu. Z wyjaśnień zatrzymanych wynika, że wyłudzonymi pieniędzmi mieli się podzielić. Sprawa jest rozwojowa, policjanci nie wykluczają dalszych zatrzymań. Zatrzymanym grozi do 8 lat pozbawienia wolności.

### Fałszywi wnuczkwie zatrzymani

poniedziałek, 13 czerwca 2011

Praca operacyjna radomskich policjantów doprowadziła do zatrzymania trójki oszustów, którzy na terenie całego kraju dopuścili się szeregu oszustw metodą na tzw. wnuczka. Z szacunków wynika, że oszuści wyłudzili blisko 200 tys. zł. Dwóch z zatrzymanych najbliższe trzy miesiące spędzi za kratkami.

Radomscy policjanci z Wydziału dw. z Przestępczością Przeciwko Mieniu w ostatnich dniach przeprowadzili działania wymierzone przeciwko grupie przestępczej dokonującej oszustw metodą na tzw. wnuczka. Funkcjonariusze zatrzymali dwóch mężczyzn i 25-letnią kobietę, mieszkańców Łodzi.

W wyniku przeszukań miejsc zamieszkania policjanci zabezpieczyli 14 telefonów komórkowych, karty SIM służące do przestępczej działalności, kilkadziesiąt kart z komputerowymi wydrukami telefonów stacjonarnych potencjalnych ofiar z terenu całego kraju oraz pieniądze w polskiej i obcej walucie.

Zatrzymani przyznali się do udziału w co najmniej kilkudziesięciu oszustwach, do których dochodziło od sierpnia ubiegłego roku na terenie całego kraju, w tym do 2 przestępstw i 3 usiłowań w samym Radomiu. Z szacunków wynika, że oszuści wyłudzili blisko 200 tysięcy złotych.

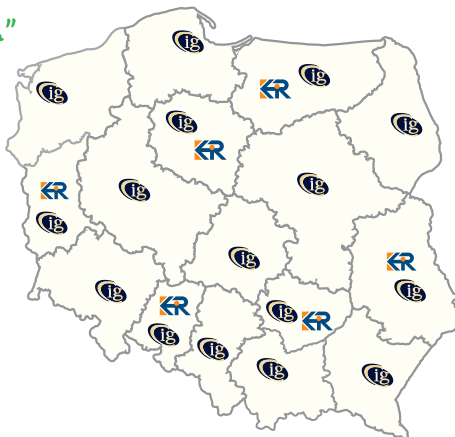
Mężczyźni usłyszeli zarzut oszustwa i trafili na trzy miesiące do aresztu. Za przestępstwo, którego się dopuścili grozi im od 6 miesięcy do 8 lat pozbawienia wolności.

Źródło: [www.policja.pl](http://www.policja.pl)



# Centrum Informacji Gospodarczej Zapraszamy do współpracy!

*„Wiedza o tym, gdzie znaleźć informacje  
i jak ich używać - to tajemnica sukcesu”  
Albert Einstein*



**Pokazujemy, jak wykorzystać  
siłę informacji gospodarczej  
w biznesie i prywatnie.**

**Sprawdzaj kontrahentów  
i odzyskuj należności  
tak skutecznie, jak banki!**

**[www.cigi.pl](http://www.cigi.pl)**

#### **CIG Białystok:**

ul. Św. Mikołaja 1/31 III p.  
15-419 Białystok  
tel. (85) 74 23 342  
tel. kom. 605 255 291  
[bialystok@cigi.pl](mailto:bialystok@cigi.pl)

#### **CIG Kraków:**

ul. Szlak 65/912, IX p.  
31-153 Kraków  
tel. (12) 63 32 240  
tel. kom. 723 723 752  
[krakow@cigi.pl](mailto:krakow@cigi.pl)

#### **KIR Opole**

- przedstawiciel CIG:  
Ul. Krakowska 51  
45-076 Opole  
tel. (77) 45 45 751  
[opole@cigi.pl](mailto:opole@cigi.pl)

#### **KIR Bydgoszcz**

- przedstawiciel CIG:  
Ul. Chodkiewicza 15  
85-064 Bydgoszcz  
tel. (52) 32 51 251  
[bydgoszcz@cigi.pl](mailto:bydgoszcz@cigi.pl)

#### **CIG Gdańsk:**

ul. Wały Piastowskie  
1/1503, XV p.,  
80-958 Gdańsk  
tel. (58) 68 21 949  
tel. kom. 723 723 754  
[gdansk@cigi.pl](mailto:gdansk@cigi.pl)

#### **KIR Lublin**

- przedstawiciel CIG:  
ul. Tomasz Zana 38a  
20-601 Lublin  
tel. (81) 52 40 464  
[lublin@cigi.pl](mailto:lublin@cigi.pl)

#### **CIG Poznań:**

„Galeria Arkada”  
ul. Obornicka 229/214  
60-650 Poznań  
tel. (61) 82 80 520  
tel. kom. 723 723 753  
[poznan@cigi.pl](mailto:poznan@cigi.pl)

#### **KIR Zielona Góra**

- przedstawiciel CIG:  
Ul. 1 Maja 3  
65-404 Zielona Góra  
tel. (68) 32 46 417  
[zielonagora@cigi.pl](mailto:zielonagora@cigi.pl)

#### **CIG Katowice:**

ul. Dąbrowskiego  
22/515, V p.  
40-954 Katowice  
tel. (32) 35 97 980/981  
tel. kom. 723 723 751  
[katowice@cigi.pl](mailto:katowice@cigi.pl)

#### **CIG Łódź:**

ul. Gdańska 91/93,  
budynek F, 90-613 Łódź  
tel. (42) 63 60 365  
tel. kom. 607 055 584  
[lodz@cigi.pl](mailto:lodz@cigi.pl)

#### **CIG Rzeszów:**

ul. Zygmuntowska 9/105  
35-025 Rzeszów  
tel. (17) 85 33 460  
tel. kom. 723 723 756  
[rzeszow@cigi.pl](mailto:rzeszow@cigi.pl)

#### **CIG Wrocław:**

ul. Gen. Wł. Sikorskiego 2-8/5  
53-659 Wrocław  
tel. (71) 78 88 401/402  
tel. kom. 723 723 772  
[wroclaw@cigi.pl](mailto:wroclaw@cigi.pl)

#### **KIR Kielce**

- przedstawiciel CIG:  
ul. Sienkiewicza 60a/6  
25-501 Kielce  
tel. (41) 34 48 529  
[kielce@cigi.pl](mailto:kielce@cigi.pl)

#### **KIR Olsztyn**

- przedstawiciel CIG:  
Al. J. Piłsudskiego 11/17  
10-959 Olsztyn  
tel. (89) 52 36 764  
[olsztyn@cigi.pl](mailto:olsztyn@cigi.pl)

#### **CIG Szczecin:**

al. Bohaterów Warszawy  
34/35, lokal 312, III p.  
70-340 Szczecin  
tel. (91) 43 10 660  
tel. kom. 723 723 768  
[szczecin@cigi.pl](mailto:szczecin@cigi.pl)



**[www.cigi.pl](http://www.cigi.pl)**

Opracowanie Raportu:

Centrum Prawa Bankowego i Informacji Sp. z o.o., Dział Marketingu, ul. Kruczkowskiego 8, 00-380 Warszawa

Emilia Ożarowska

tel. (22) 486 84 428

e-mail: [emilia.ozarowska@cpb.pl](mailto:emilia.ozarowska@cpb.pl)

Grzegorz Kondek

tel. (22) 486 84 426

e-mail: [grzegorz.kondek@cpb.pl](mailto:grzegorz.kondek@cpb.pl)

# Kieszonkowcy

kradną nie tylko dla gotówki!  
Nie pozwól im wykorzystać  
swojej tożsamości!  
Jeżeli utracisz  
**dokumenty**  
nie ryzykuj!  
Natychmiast  
**zastrzeż je**  
**w banku!**  
Nawet jeżeli  
nie masz  
swojego  
konta.



## Kampania Informacyjna Systemu **DOKUMENTY ZASTRZEŻONE**

Sektor bankowy powszechnie uczestniczy w Systemie DZ. Poniżej przedstawiamy tylko wybrane banki, które uczestniczą w dodatkowej, społecznej Kampanii Informacyjnej:

Banki przyjmujące zastrzeżenia od wszystkich osób:



Banki przyjmujące zastrzeżenia od swoich Klientów:



[www.DokumentyZastrzezone.pl](http://www.DokumentyZastrzezone.pl)

Patronat honorowy:



Współpraca:



Patronat:



Organizator:

